

Castell de Can Taió - Can Gomis

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Prop del torrent de Polinyà
Emplaçament A l'E del camí del Padró

Coordenades:

Latitud: 41.52403
Longitud: 2.17628
UTM Est (X): 431275
UTM Nord (Y): 4597260

Classificació

Número de fitxa 08260 - 220
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc Contemporani Eclecticisme
Noucentisme Historicista
Segle XI/XX
Any 1093
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Els coloms s'han fet amos de teulades, merlets i torreons. Els vidres emplomats es van destruir progressivament. Els elements decoratius de coronació estan en equilibri precari. Murs de tancament exteriors ple de grafittis.
Infrautilitzat, té moltes zones tancades i amb desús.
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla Especial Protecció Patrimoni Arquitectònic
Número inventari si, IPA, n. 28004
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública

Titular: Departament de Justícia - Generalitat de Catalunya
Autoria de la fitxa Goretta Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dl., 02/03/2009 - 01:00

Descripció

El castell de Can Taió es troba situat a la zona limítrof amb el nucli urbà, l'edifici està rodejat de camps de conreu i a la vessant nord per un bosc de pins. Des de la ciutat s'accedeix a través de l'antic camí de terra, vorejat per magnífics exemplars de plàtans, que mena al castell. Aquest camí d'uns 250m, ha quedat fora de l'actual propietat. Davant de la porta d'accés principal, a uns 100m hi passa la línia de ferrocarril de Renfe.

El Castell de Can Taió - Can Gomis és un conjunt arquitectònic l'origen del qual és un gran casal del segle XVIII, reformat a principis del segle XX. S'hi accedeix per una porta entremig de dues torres, semblants a les del Monestir de Poblet. Aquesta porta, dóna entrada a un pati porticat de forma rectangular al qual donen les altres edificacions. El pati porticat està format per arcs de mig punt rebaixat que recorden a molts patis dels palaus renaixentistes florentins. L'edifici principal es situa a la part oposada de l'entrada. És de planta rectangular, distribuït en tres plantes i coronat per una galeria rematada per una filera de pinacles. Està cobert a quatre vessants. Els cossos que estan adossats estan coronats per merlets. A l'esquerra del cos central es troba la "Torre de les aigües", d'estructura cilíndrica i que és el punt més alt del conjunt. A la banda dreta de l'entrada destaca la "Torre del silenci", coberta amb una teulada cònica.

L'edifici està inspirat en parts d'altres edificis històrics (les torres d'entrada del Monestir de Poblet, o les gàrgoles i agulles del Pati dels Tarongers de la Generalitat), és un edifici eclèctic, amb reminiscències de castell Medieval. Es tracta d'una construcció aïllada, composta per una sèrie de cossos annexes, situats conformant un pati central rectangular de 55 x 35m. El volum principal està emplaçat al nord del recinte, en el costat oposat a les dues torres bessones que emmarquen l'accés. Aquest cos està format per un volum central de 16m de façana per 20 de profunditat i quatre plantes i una ala a cada costat de 20 x 20m i dues plantes. Aquest volum té adossat a banda i banda, perpendicularment un cos porxat de 10m de profunditat de planta baixa amb dependències de servei que emmarquen el pati, girant fins tancar-lo amb les dues torres de quatre plantes de l'accés. A les cantonades del conjunt format per aquests cossos destaquen unes torres rectangulars de dues plantes coronades amb un merlet esglaonat. A sobre les dues ales porxades hi ha un cos central de 12 x 10m a l'esquerra i de 20 x 14m a la dreta.

Les parets de càrrega són de totxo massís, forjats de bigues de ferro amb revoltos ceràmics. El forjat entre la planta soterrani i la planta primera és una volta de canó. La coberta de volum central principal de quatre plantes i els volums centrals situats sobre les ales porxades són a quatre aigües amb teula ceràmica vitrificada en escama de peix. La resta de volums, incloses les torres, tenen coberta plana pavimentada amb tova ceràmica.

La façana principal és simètrica, amb finestres decorades amb motius gòtics. Destaquen la composició de l'última planta que incorpora dins d'un sòcol d'acabament ornamental les finestres i les agulles que sobresurten de la façana. Les parets són de totxo massís arrebossades i pintades. Les ornamentacions són de pedra vista.

A nivell arquitectònic destaquen els merles esglaonats a la capçada dels cossos de coberta plana i de les torres, i les ornamentacions neogòtiques.

És l'únic exemple d'arquitectura Noucentista Neogòtica del municipi. La magnitud de les seves dimensions i l'aspecte senyorial de la seva volumetria i riquesa ornamental li dóna moltes possibilitats de reutilització futura sobretot per a usos públics.

Observacions:

Noms anteriors (mas Llobet, Mansione de Guadall). (RICART, 1993:21-28).

És actualment centre d'atenció al menor i escola de FP de jardineria de l'Icas.

Història

Ressenya històrica extreta de CANYAMERES, 2009: 1093. Primera referència documental.

1121. Testament d'Arnal Geribert d'Antiga. Donació a la canònica de la Santa Creu i Santa Eulàlia de Barcelona, del mas que tenia a Canalies i que era alou de la mateixa canònica. També dona a la canònica de Barcelona l'alou d'Omet. Entre les referències que el situen s'esmenta la mansió de Ramon Guadall.

1137. Llistat de caps de casa que donen el delme a la parròquia de Santa Perpètua de Mogoda. Consta també el mas de Ramon Guadall (Can Taió).

1205. Apareix esmentat el nom Llobet d'Omet, relacionable amb el que serà el mas Llobet de Santa Perpètua de Mogoda.

1275-1290. Llistats de lloçol. Confirmen l'existència del mas de Guillem Llobet i de Ramon Llobet. Entre les terres que formaran el patrimoni del mas Llobet i de Can Taió, existia el mas Soler, un extens mas medieval que després del segle XV restà fragmentat en mans dels Llobet, de Can Vaquer i Can Murtra.

1386. El mas Soler encara restava habitat.

Principis del segle XV. Consta que Jaume Soler tenia el mas Soler, alou de Sant Miquel del Fai.

1446. Abans d'aquest any la peça de terra anomenada el Prat que havia estat del mas Soler ja s'havia establert als Llobet de Santa Perpètua de Mogoda.

1456. Els Llobet (Ramon Valls, àlies Llobet) compren el mas Soler de la parròquia de Santa Perpètua.

Segle XVI. El mas Llobet havia assolit una gran extensió de terres de diversos senyors al·lodials.

Segle XVII. Comencen a evidenciar-se els problemes econòmics (endeutament crònic).

1637. Pau Pedró i Llobet i Bartomeu Pedró i Llobet venen a carta de gràcia dues peces de terra que tenen al pla d'Omet.

1647. Els Llobet venen perpètuament a Pere Joan Rossell, doctor en els dos drets, de Barcelona, el mas Llobet de Santa Perpètua de Mogoda.

1647. Francesc Busquets, adroguer de Barcelona revèn a Pere Joan Rossell, dues peces de terra de pertinences del mas Llobet de la parròquia de Santa Perpètua de Mogoda.

1665. Miquel Joan Rossell també tenia problemes econòmics. Ven el mas Llobet perpètuament a Antoni Pau Duran, adroguer de la ciutat de Barcelona.

1665-1847. Els Duran varen tenir la propietat de Can Taió (182 anys, 8 generacions).

Finals del segle XVIII. Es documenta la família Altaió com els masovers del mas Llobet que perdura diverses generacions. Probablement és la causa del canvi de nom i substitució pel diminutiu d'Altaió, Taió, molt més fàcil de pronunciar.

1794. Moria Josep Francesc de Duran i de Puig. Aquest en testament va imposar un vincle per als descendents i hereus de la seva filla Gertrudis de Duran i de Duran.

1847. Els Milans, Don Francesc de Milans i de Duran i el seu fill Don Ramon de Milans i de Gregorio, venen la propietat a Salvador Bonaplata i Corriol, fabricant de Barcelona.

1873. Morí Ramon Bonaplata Nadal. El lot de la propietat de Santa Perpètua de Mogoda, fou adjudicada a Joan Güell i Baucells. Aquest lot constava de la finca de Can Taió de Santa Perpètua i 4 mines (la mina del mas Costa, la mina Vella ara dita de Can Miró, la mina de la Vilanova o de la Font, i la mina de la Creueta).

1874. Heretà a Joan Güell i Baucells, la seva filla Josepa casada amb Oleguer de Gomis i de Ros.

1901. Josepa Güell morí. A l'inventari dels seus béns encara es descriu com era Can Taió abans de les reformes que el seu fill Miquel de Gomis i Güell va fer i que van donar l'aspecte actual de castell a la masia del segle XVIII. La finca dita casa Taió formada pels antics masos Bell-lloc, Soler i Llobet tenia dues cases.

Una dita casa Miró senyalada amb el número 7 i l'altra casa Taió senyalada amb el número 6 constava de baixos, primer pis i part del segon amb galeries a cada costat i pati amb coberts.

1878. En total entre can Miró i can Taió hi havia 37 parcers de vinya. Aproximadament el 60% de les terres eren de vinya, un 20% de regadiu i un altre 20%, camps amb una petita porció de bosc de 3 ha a tocar la casa.

Després de la fil·loxera els Gomis aniran recuperant l'administració directa de moltes peces de terra (antigues vinyes). Els regadius es mantindran amb arrendaments fins als anys cinquanta del segle XX.

Després la propietat anirà sent portada directament fins que comencen les segregacions per urbanitzar, primer la Creueta, després la Serra, després el mas Costa.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme. Fitxa núm. 25.

CANYAMERES, Esteve (2009). Masos, masies i masoveries. Estudi de l'agricultura de Santa Perpètua de Mogoda i Santiga (segles XI-XX). Edita: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Fitxa, Pàg. 199.

RICART, Joan et alii (1993). Temps enrera, portes endins. Santa Perpètua de Mogoda. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Pàg. 21-28.

SERVEI D'ARQUEOLOGIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Occidental).

